

Eğitime Toplumsal Açıdan Bir Bakış

Toplumsal bir kurum olarak eğitim, toplumsal hayatın bir çıktısı olan kültürü gelecak nesillere aktaran sosyal bir süreçtir (Aslan, 2001). İnsanların ğrenme üzerine olan yeteneklerinin gelişmesiyle birlikte ortaya çıkan ve yaşamları boyunca üstüne yenilerini ekleyerek inşa ettikleri bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Aynı zamanda eğitim, bireysel ve toplumsal olarak; psikoloji ve sosyoloji alanlarında önemli bir alan teşkil etmektedir. Bireyin davranışları üzerinde değişiklik yaratması, kişilik ve kabiliyet kazandırmasıyla bireysel; bireyi toplumsallaştırması, toplumsal değerlerini koruyabilme ve yenileyebilme rolünü yerine getirmesiyle de toplumsal bir faaliyet olarak değerlendirilmektedir (aktaran İnan ve Demir, 2018).

Eğitimi toplumsal bir olgu olarak değerlendirerek fırsat eşitsizliği bağlamında ele almak, günümüzdeki toplumsal sorunların en azından bir kısmını görünür kılmanızı sağlayacaktır. Bu anlamda ilk olarak ekonomik yetersizliklerden dolayı eğitim sürecini tamamlayamayan ya da hiç başlayamayan bireylerin toplumsal hayata katılım noktasında da çeşitli problemlerle karşılaşma olasılığı yüksektir. Diğer yandan ekonomik yetersizlikleri sadece birey bazında değil, yaşanılan coğrafi bölgeye göre de değerlenmek gerekir. nkn kır ve kent ayrımı temelinde bakıldığında, daha kırsal bölgelerde yaşayan gençlerin ikamet ettikleri yere göre eğitime erişebilme olanağının azlığı ve erişebildiği takdirde eğitim için yeterli ğretim elemanın olmaması veya okul ihtiyaçlarının yine ekonomik yetersizlikten dolayı karşılanamaması da sorunun büyük bir kısmını oluşturmaktadır. Günümüzde pek çok ülkede karşılaşabileceğimiz bu durumu ülkemizde de açık bir Őekilde görebilmekteyiz. Özellikle olağanüstü bir durum olarak içerisinde bulunduğumuz pandemi sürecinde, her öğrencinin eşit bir Őekilde eğitime erişebilmesinin pek de mümkün olmadığına Őahit oluyoruz. Bu koşullarda alınacak olan eğitimde yaşanılan bölgenin konumu, ailenin ekonomik durumu, online eğitimi takip edebilecek araç gereçlerin karşılanma düzeyi irdelenerek ortaya çıkan problemler üzerine zmler geliştirilmediği takdirde, bir noktadan sonra eğitimin niteliksiz hale gelmesi kaçınılmaz olacaktır. Bu anlamda toplumun yapısına ve işleyişine uygun bir eğitim anlayışı ve sistemi geliştirmek ülkenin ve eğitimin geleceği için de oldukça önemlidir.

Bunların yanında toplumsal temelde eğitimi incelerken, toplumsal cinsiyet normlarına bağlı olarak eğitime erişimi ele almak da önem teşkil etmektedir. Ülkemizde yoğun olarak hissedilen ataerkil yapının erkeklere atfettiği olağanüstü değer, eğitim alanında da açık bir Őekilde görmekteyiz. Eski dönemlerden beri erkek çocuklarına öncelik verip, kız çocuklarını eğitimden uzak tutarak daha yaşamlarının en başında inşa ettikleri bu eşitsizliğe 21.yüzyılda da Őahit olmaya devam ediyoruz. Erkeğin okuyup, çalışma hayatına katılarak eve ekmek getireceği, kızların ise okumasına gerek olmadan ev içi işlere yönlendirilebileceği anlayışıyla koskoca bir nesil ve onlarca kız çocuğu eğitimden mahrum bırakılmaktadır. Eğitim hayatına katıldıkları takdirde bile, istedikleri Őehirde ya da alanlarda okumalarına da müdahale ederek ‘kız başına oralarda kalamazsın’, ‘o erkek içi, sen yapamazsın’ gibi söylemlerle geleceklarini yönlendirmeye ve eğitim hayatlarını manipüle etmeye devam etmektedirler. Ne yazık ki günümüzde pek çok alanda eşitsizliğe ve manipülasyona uğrayan kadınlar, çocukluklarından itibaren başlayan bu durumu eğitim alanında da yaşamaya devam etmektedir.

Sonuç olarak günümüzde eğitimin değeri ve gelecek nesillere olan aktarımının önemi yadsınamaz bir gerçektir. Bu noktada eğitimin niteliğini korumak ve genç nesillere eğitsizlik olmadan, kendi inşa ettikleri hayatlarında kaliteli bir gelecek oluşturabilmek için ailelerin ve gerekli kurumların desteği de oldukça önemlidir. Bunlar sağlanamadığı sürece istihdamda, özellikle de kadın istihdamında fırsat eğitliğinden bahsetmek imknsız hale gelecektir. Aynı zamanda emeklerinin karşılığını daha farklı ülkelerde alabileceğini düşünen gençlerin umut arayışı da beyin göçüne yneltmelerini kaçınılmaz kılacaktır. Bu sebeplerden dolayı Türkiye'deki eğitim sisteminin iyileştirilmesi, eğitsizliklerin ortadan kaldırılması ve ortaya çıkabilecek olağanüstü durumlara karşı eğitimin güncel bir şekilde tutularak sağlam tedbirlerin alınması gerekmektedir.

Kaynakça

Aslan, K. (2001). Eğitimin Toplumsal Temelleri. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 5, 16-30.

İnan, M. ve Demir, M. (2018). Eğitimde Fırsat Eğitliği ve Kamu Politikaları: Türkiye zerine Bir Değerlendirme. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 20(2), 337-359.

FATMA AKÇA